

Preservice Turkish Teachers' Metaphorical Perceptions of Turkish as a Foreign Language

Merve Kuvac, Istanbul Aydın University, ORCID ID: 0000-0003-2572-3953

Kamil Veli Nerimanoglu, Istanbul Aydın University, ORCID ID: 0000-0001-5660-7416

Abstract

In this research, it was aimed to reveal preservice Turkish teachers' perceptions of "Turkish as a foreign language" through the use of metaphors. The participants in this research comprised 94 preservice teachers, registered to Turkish Teaching Program in Istanbul Aydın University. The qualitative research method with phenomenology pattern was utilized in this research. The participants were asked to complete the phrase "Turkish as a foreign language is like because" in order to collect data. The data were analyzed with the content analysis technique. Metaphors produced by participants were analyzed in five stages: (1) coding and elimination stage, (2) sample metaphor compilation stage, (3) categorization stage, (4) validity and reliability stage, (5) transferring data to an electronic environment. According to findings, participants produced 45 valid metaphors which were grouped into seven conceptual categories. Besides, most frequent metaphors produced by participants were tree, ocean, baby, brain and treasure. The findings were discussed and recommendations were made.

Keywords: Turkish as a foreign language, preservice Turkish teacher, teacher training, metaphor analysis

Inönü University
Journal of the Faculty of Education
Vol 21, No 2, 2020
pp. 655-667
DOI: 10.17679/inuefd.597162

Article type:
Research article

Received : 26.07.2019
Accepted : 22.05.2020

Suggested Citation

Kuvac, M., & Nerimanoglu, K. V. (2020). Preservice Turkish teachers' metaphorical perceptions of Turkish as a foreign language, *Inonu University Journal of the Faculty of Education*, 21(2), 655-667. DOI: 10.17679/inuefd.597162

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

In the globalizing world, the increasing means of transport and communication has enabled people to come together and communicate more with each other compared to the past. This situation has brought along the need for foreign language learning and the need to learn foreign language increasingly continues due to reasons such as trade, tourism, education and migration (Altunkaya and Erdem, 2017). On the other hand, interest in Turkish language is increasing day by day because of political, economic, education and tourism (Büyükkiz and Hasırcı, 2013). Accordingly, there is a rapid increase in the number of people who want to learn Turkish inside and outside Turkey. In order to meet this request and utilize the opportunity of introducing Turkey in the best way, teaching Turkish as foreign language should be carefully handled (Candaş Karababa, 2009). In recent years, metaphors have been used as an important research tool in the field of education (Ocak and Gündüz, 2006; Saban, 2008; Aydın and Pehlivan, 2010; Koç, 2014; Tiryaki and Demir, 2016; Asmalı and Çelik, 2017; Hasırcı, 2017; Coşkun, 2018). The term 'metaphor' is a Greek word comprising "meta: over" and "pherin: carry", and is used to mean: "to carry over (something) to go beyond the given" (Lakoff and Johnson, 2015). According to Morgan (1997), metaphors provide opportunity to acquire new information about how a person perceives the context in which he/she experiences (cited in Yıldızlı, Acar Erdol, Baştuğ and Bayram, 2018).

Purpose

Considering that preservice Turkish teachers may provide language instruction to learners of Turkish as a foreign language in the near future, determining the preservice Turkish teachers' perceptions of Turkish as a foreign language become essential. In this research, it was aimed to reveal preservice Turkish teachers' perceptions of "Turkish as a foreign language" through the use of metaphors.

Method

The qualitative research method with phenomenology pattern was utilized in this research. Phenomenology pattern constitutes a suitable research base for studies aiming to investigate the phenomena that are not completely foreign to us at the same time we cannot comprehend the exact meaning (Yıldırım and Şimşek, 2011, p.72).

Participants

The research was conducted with 94 preservice teachers, registered to Turkish Teaching Program in Istanbul Aydın University in the spring term of 2017-2018 academic year. In detail, 33 (35.11%) of them were sophomores, with 29 (30.85%) juniors and 32 (34.04%) seniors. Data were collected from 104 preservice teachers. However, 10 invalid forms were excluded from the research. Additionally, the participants included 69 (73.40%) female and 25 (26.60%) male and their ages ranged from 19 to 28 years.

Data Collection

For the data collection, metaphor form was utilized and the participants were asked to complete the phrase "Turkish as a foreign language is like because". Also, The Personal Information Form was utilized to collect detailed information about preservice teachers concerning age, gender and grade level. Data were collected in a classroom environment and participants were given approximately 20 minutes.

Data Analysis

The data were analyzed with the content analysis technique. Metaphors produced by participants were analyzed in five stages: (1) coding and elimination stage, (2) sample metaphor compilation stage, (3) categorization stage, (4) validity and reliability stage, (5) transferring data to an electronic environment (Saban, 2008).

Findings

According to findings, 45 valid metaphors were developed by preservice Turkish teacher. More than half of the metaphors (f = 25) were developed by only one preservice teacher. Besides, most frequent metaphors were tree (11.70%), ocean (6.38%), baby (5.32%), brain (5.32%) and treasure (5.32%). However, the metaphors developed were grouped under seven categories and dominant category was Turkish as a

foreign language in terms of exhaustiveness category (25.53%). on the other hand, there were 20 (21.28%) preservice teachers in Turkish as a foreign language in terms of deep-rooted history and riches category, 19 (20.21%) in Turkish as a foreign language in terms of importance and necessity category, 10 (10.64%) in Turkish as foreign language in terms of being distinct and exciting category, 10 (10.64%) in the Turkish as a foreign language in terms of requiring attention, 6 (6.38%) in the Turkish as a foreign language in terms of universality, and 5 (5.32%) in the Turkish as a foreign language in terms of country promotion and culture transfer category. In detail, eight distinct metaphors were developed in the Turkish as a foreign language in terms of exhaustiveness category and the dominant metaphor was ocean (f= 6). However, other metaphors developed in this category include mathematics (f= 3), sky (f= 3), labyrinth (f= 2), ivy (f= 2), swim (f= 2), and cobweb (f= 1). Furthermore, five distinct metaphors were developed in the Turkish as a foreign language in terms of deep-rooted history and richness and the dominant metaphor was tree (f= 11). However, other metaphors developed in this category include treasure (f= 5), antique (f= 2), salad (f= 1) and folding fan (f= 1). On the other hand, 13 distinct metaphors have been developed in the Turkish as a foreign language in terms of importance and necessity category and the dominant metaphors were key (f= 3) and sun (f= 3). However, other metaphors developed in the map (f= 2), water (f= 2), air (f= 1), tea (f= 1), currency (1), pencil (f= 1), breath (f= 1), money (f= 1), saving money (f= 1), guidance (f= 1) and technology (f= 1). Also, six distinct metaphors were developed in the Turkish as a foreign language category in terms of being distinct and exciting category and the dominant metaphor was Africa (f= 4). However, other developed metaphors were novel (f= 2), the first tasted meal (f= 1), fruity candy (f= 1), a new fruit (f= 1) and a newly discovered path (f= 1). Furthermore, five distinct metaphors were developed in the Turkish as a foreign language in terms of requiring attention and the dominant metaphor was the baby (f= 5). However, other developed metaphors were memory (f= 2), flower (f= 1), seed (f= 1) and soil (f= 1). Besides, four distinct metaphors were developed in the Turkish as a foreign language in terms of its universality and the dominant metaphor was music (f= 3). However, other developed metaphors were gold (f= 1) world (f= 1) and art (f= 1). In addition, four distinct metaphors were developed in the Turkish as a foreign language in terms of country promotion and culture transfer category and the dominant metaphor was embassy (f= 2). However, other metaphors developed were domino (f= 1), cultural trip (f= 1) and advertising (f= 1).

Discussion & Conclusion

According to findings, participants produced 45 valid metaphors which were grouped into seven conceptual categories. Besides, most frequent metaphors produced by participants were tree, ocean, baby, brain and treasure. The findings obtained from the study overlaps with the study findings of Sevim, Veyis and Kınay (2012), and Pilav and Elkatmış (2013). On the other hand, conceptual categories were: (1) Turkish as a Foreign Language in terms of Exhaustiveness, (2) Turkish as a Foreign Language in terms of Deep-Rooted History and Richness, (3) Turkish as a Foreign Language in terms of Importance and Necessity, (4) Turkish as a Foreign Language in terms of Being Distinct and Exciting (5) Turkish as a Foreign Language in terms of Requiring Attention (6) Turkish as a Foreign Language in terms of Universality, (7) Turkish as a Foreign Language in terms of Country Promotion and Cultural Transfer. Hence, it may be concluded that preservice teachers have various perceptions towards Turkish as a foreign language. Similarly, in study of Sevim et al. (2012) metaphors were grouped into six categories: Turkish as a only tool of a right and systematically though, Turkish with its deep-rooted history and richness within its constitution, Turkish representing the society by making it different from the others and reflecting the values of the society, Turkish as a symbol of the desire to live in together and consciousness of being a nation, Turkish as a transmitter of cultural heritage and a value carrying on the adventure of being a nature, Turkish instilling confidence in society and developing every moment. On the other hand, it was determined that most metaphors were developed in the Turkish as a foreign language in terms of the exhaustiveness category. This finding may reflect that preservice Turkish teachers perceive Turkish as an extensive and difficult language to learn. According to the results, it may be concluded that metaphors can be used as a valid data collection tool to reveal the preservice teachers' perceptions of Turkish as a foreign language. Similarly, Saban (2008) stated that metaphors could be used as a strong "pedagogical tool" in revealing, understanding and changing the preservice teachers' mental images of certain phenomena during teacher education. Accordingly, determining how preservice Turkish teachers perceive Turkish as a foreign language can provide opportunity for planning instruction in teacher training.

Türkçe Öğretmen Adaylarının Yabancı Dil Olarak Türkçeye Yönelik Metaforik Algıları

Merve Kuvaç, İstanbul Aydın Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0003-2572-3953

Kamil Veli Nerimanoğlu, İstanbul Aydın Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0001-5660-7416

Öz

Bu araştırmada, Türkçe öğretmen adaylarının yabancı dil olarak Türkçeye yönelik algılarının metaforlar yoluyla ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu İstanbul Aydın Üniversitesi Türkçe Öğretmenliği lisans programına kayıtlı 94 öğretmen adayı oluşturmuştur. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden olgubilim deseni (fenomenoloji) kullanılmıştır. Veriler Türkçe öğretmen adaylarının "Yabancı dil olarak Türkçe.....gibidir/benzer. Çünkü,....." ifadesini tamamlamaları ile toplanmıştır. Verilerin analizinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Öğretmen adayları tarafından geliştirilen metaforlar beş aşamada analiz edilmiştir: (1) kodlama ve ayıklama aşaması, (2) örnek metafor derleme aşaması, (3) kategori geliştirme aşaması, (4) geçerlilik ve güvenilirliği sağlama aşaması, (5) verilerin bilgisayar ortamına aktarma aşaması. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre, Türkçe öğretmen adaylarının yabancı dil olarak Türkçeye yönelik geliştirdikleri 45 geçerli metafor yedi kavramsal kategoride gruplandırılmıştır. Bununla birlikte, en fazla tekrar eden metaforlar ağaç, okyanus, bebek, beyin ve hazine olarak bulunmuştur. Elde edilen bulgular tartışılarak önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: yabancı dil olarak Türkçe, Türkçe öğretmen adayları, öğretmen yetiştirme, metafor analizi.

İnönü Üniversitesi
Eğitim Fakültesi Dergisi
Cilt 21, Sayı 2, 2020
ss. 655-667
DOI: 10.17679/inuefd.597162

Makale türü:
Araştırma makalesi

Gönderim Tarihi : 26.07.2019
Kabul Tarihi : 22.05.2020

Önerilen Atıf

Kuvaç, M., & Nerimanoğlu, K. V. (2020). Türkçe öğretmen adaylarının yabancı dil olarak Türkçeye yönelik metaforik algıları. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(2), 655-667. DOI: 10.17679/inuefd.597162

GİRİŞ

Çağdaş dünyada bireylerin ve toplumların karşılıklı etkileşim ve iletişimi her geçen gün daha da güçlenmektedir. Küreselleşen dünyada artan ulaşım ve iletişim araçları insanlara birbirleri ile geçmişe göre daha fazla bir araya gelebilme ve daha fazla iletişim kurabilme imkânı sağlamıştır. Bu durum, yabancı dil öğrenimi ihtiyacını beraberinde getirmiş olup ticaret, turizm, eğitim, göç vb. nedenlerle yabancı dil öğrenme ihtiyacı artarak devam etmektedir (Altunkaya ve Erdem, 2017). Günümüz dünyasında insanlar hangi sektörde çalışıyor olurlarsa olsunlar bir yabancı dil hatta ikinci bir yabancı dil öğrenme ihtiyacını duymaktadır. Dolayısıyla, bir yabancı dil bilmek ayrıcalık olmaktan çıkıp herkesin sahip olması gereken bir özellik hâline gelmiştir (Göçer, 2009 s. 28). Diğer yandan, Türkçeye duyulan ilgi siyasi, ekonomik, eğitim ve turizm gibi nedenlerle giderek artmaktadır (Büyükkiz ve Hasırcı, 2013). Bu doğrultuda, yurtiçinde ve yurtdışında Türkçe öğrenmek isteyenlerin sayısında hızlı bir artış görülmektedir. Bu isteği karşılamak Türkçeyi ve dolayısıyla Türkiye'yi tanıtmaya olanağını en iyi biçimde değerlendirebilmek için yabancılara Türkçe öğretimi konusu titizlikle ele alınmalıdır (Candaş Karababa, 2009).

Alanyazın incelendiğinde, yabancı dil olarak Türkçe eğitimi ile ilgili çalışma sayındaki artış dikkat çekmektedir (Kuş ve Bakır, 2013; Mete ve Gürsoy, 2013; Kalfa, 2015; Alyılmaz ve Er, 2016; Altunkaya ve Erdem, 2017; Baş ve Turhan, 2017; Erdil, 2017; Genç, 2017; Güllülü ve Çetinoğlu, 2017; Işcan, Karagöz ve Konyar, 2017; Yalçın ve Sarıgül, 2017; Halitoğlu, 2018; Halitoğlu ve Morali, 2018; Kalaycı ve Durukan, 2018; Öztürk, 2018; Taher Anaam Al-Sharabi, 2018). Bununla birlikte, birçok araştırmacı yabancılara Türkçe öğretiminde öğretmenlerin kritik rolüne vurgu yapmaktadır (Candaş Karababa, 2009; Göçer, 2009; Alyılmaz ve Er, 2016; Altunkaya ve Erdem, 2017). Buna karşın, yabancı dil olarak Türkçe eğitimi alanında Türkçe öğretmen adaylarıyla gerçekleştirilen sınırlı sayıda çalışma bulunmaktadır (Bakır ve Şimşek, 2019; Demirel, 2011; Şahin, Kurudayıoğlu, Tunçel ve Abalı Öztürk, 2013; Yaylı, 2015; Yıldız, 2015). Bakır ve Şimşek (2019) ile Demirel (2011) çalışmalarında Türkçe öğretmen adaylarının 'yabancılara Türkçe öğretimi' dersine ilişkin görüşlerini ele alırken Şahin vd. (2013) çalışmasında Türkçe öğretmen adaylarının yabancılara Türkçe öğretimine yönelik özyeterlik inançlarını cinsiyet ve sınıf düzeyi değişkenleri açısından incelemiştir. Diğer yandan, bireylerin bakış açılarının, algı ve inançlarının onların eylemleri üzerindeki etkisi düşünüldüğünde, öğretmenlerin algı ve inançlarını belirlemeye yönelik çalışmaların öğretmenlerin öğretim sürecindeki eylemleri hakkında fikir verebileceği ifade edilebilir. Bu doğrultuda, gelecekte yabancılara Türkçe öğretme alanında hizmet verebilecek olan Türkçe öğretmen adaylarının Türkçeyi yabancı dil olarak nasıl algıladıklarının ortaya çıkarılması büyük önem taşımaktadır.

Metaforlar, son yıllarda eğitim alanındaki çalışmalarda önemli bir araştırma aracı olarak kullanılmaktadır (Ocak ve Gündüz, 2006; Saban, 2008; Aydın ve Pehlivan, 2010; Koç, 2014; Tiryaki ve Demir, 2016; Asmalı ve Çelik, 2017; Hasırcı, 2017; Coşkun, 2018). Grekçe bir kelime olan metafor; "meta: öte" ve "pherin: taşımak" kelimelerinden meydana gelerek "bir şeyi başka bir şey ile anlatmak" anlamında kullanılmaktadır (Lakoff ve Johnson, 2015). Metaforlar, kişinin evrene ait unsurları kendi duygu ve düşünce süzgecinden geçirerek yansıtmadır. Böylece kişi, bu dünyaya ait imgeleri kendi algılayışıyla ifade etmektedir. Bu anlamda metaforların kişiden kişiye göre değişebileceği kabul edilmektedir (Mete ve Bağcı Ayrancı, 2016 s. 54). Herhangi bir metafor ilişkisinde, en az üç temel öğenin varlığından söz edilmesi gerekir (Forceville, 2002 aktaran Saban, 2008): (1) metaforun konusu, (2) metaforun kaynağı ve (3) metaforun kaynağından metaforun konusuna atfedilmesi düşünülen özellikler. Dolayısıyla, herhangi bir metafor ilişkisinde metaforun kaynağı, metaforun konusunu farklı bir bakış açısıyla anlamada ve açıklamada zihinsel bir "filtre" veya "süzgeç" işlevi görür.

Metafor, genel olarak bir bireyin yüksek düzeyde soyut, karmaşık veya kuramsal bir olguyu anlamada ve açıklamada kullanabileceği güçlü bir zihinsel araç olarak ifade edilebilir (Saban, 2008). Morgan'a (1997) göre metafor, kişinin deneyimlerinin gerçekleştiği bağlamı nasıl algıladığına ilişkin yeni bilgiler edinmede yardımcı olmaktadır (aktaran: Yıldızlı, Acar Erdol, Baştuğ ve Bayram, 2018). Alanyazın incelendiğinde Türkçe eğitimi alanında metaforların; dört temel dil becerisine (Lüle Mert, 2013; Ulusoy, 2013; Bozpolat, 2015), yazma becerisine (Tiryaki ve Demir, 2016), akademik yazmaya (Aydın ve Baysan, 2018), eleştirel yazmaya (Topçuoğlu Ünal ve Tekin, 2013), okumaya (Karakuş ve Kozçetin, 2016), dil ve edebiyata (Mete ve Bağcı Ayrancı, 2016), kültür dil ilişkisine (Göçer, 2013), Türkçe ders kitabına (Ceran, 2015; Coşkun, 2018), Türkçe dersi ve Türkçe öğretmenine (Dumanlı Kadızade, 2014; Karabay, 2016; Taşgın, İleritürk ve Köse, 2018) ilişkin algıları ortaya çıkarmak amacıyla kullanıldığı görülmektedir.

Pilav ve Elkatmış (2013), 142 Türkçe ve sınıf öğretmeni adayı ile gerçekleştirdikleri çalışmada öğretmen adaylarının Türkçeye ilişkin algılarını metaforlar yoluyla belirlemeyi amaçlamıştır. Geliştirilen bu metaforlar;

(1) bir toplumu millet yapan bağlayıcı unsur olarak Türkçe, (2) iletişim aracı olarak Türkçe, (3) kurallı, etkileyici ve zengin yapısıyla Türkçe ve (4) hayatımıza yön veren, kültürel aktarım aracı olarak Türkçe kategorileri altında toplanmıştır. Gömleksiz (2013), öğretmen adaylarının yabancı dile ilişkin algılarını metaforlar yoluyla belirlemeyi amaçladığı çalışmasını farklı branşlardan 565 öğretmen adayı ile gerçekleştirmiştir. Araştırma sonucunda, yabancı dil kavramına ilişkin geliştirilen metaforlar; gelecek, gereklilik, güç, keyif, seyahat, ümitsizlik, zorluk ve sömürgecilik olmak üzere sekiz ayrı kavramsal kategori altında toplanmıştır. Sevim, Veyis ve Kınay (2012), 142 Türkçe eğitimi ile Türk dili ve edebiyatı eğitimi bölümü öğrencileriyle yürüttükleri çalışmada öğretmen adaylarının Türkçeye ilişkin metaforik algılarını belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının Türkçeyi; çok eski zamanlara dayanan zengin bir dil, doğru ve sistemli düşünebilmenin yegâne aracı, millet olma düşüncesinin simgesi, geçmişten günümüze kültürel değerleri aktararak topluma güven aşıl原因an hayati öneme sahip bir değer olarak algıladıkları belirlenmiştir. Mete ve Bağcı Ayrancı (2016), 128'i ortaokul, 91'i lise ve 28'i üniversite düzeyi olmak üzere toplam 247 öğrenci ile gerçekleştirdikleri çalışmada öğrencilerin; dil (Türkçe ve ana dili), yabancı dil ve edebiyata (şiiir ve romana) ilişkin bakış açılarını belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırma sonucunda, Türkçe ve ana dili için oluşturulan metaforlar; temel ihtiyaç, aidiyet duygusu, millet olma koşulu, sorun ve ders konusu temaları altında yer alırken yabancı dil için oluşturulan metaforlar; ihtiyaç, eğlence ve eziyet temaları altında toplanmıştır.

Öğretmen adayları tarafından geliştirilen metaforlar, onların ilgili kavrama ilişkin algılarını yansıtmının ötesinde gelecekteki sınıf uygulamaları hakkında fikir verebilmektedir. Bu nedenle, Türkçe öğretmen adaylarının yabancı dil olarak Türkçeye yönelik metaforik algılarının belirlenmesi önem kazanmaktadır.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada, Türkçe öğretmen adaylarının yabancı dil olarak Türkçeye yönelik algılarının metaforlar aracılığıyla ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Bu temel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Türkçe Öğretmen adaylarının yabancı dil olarak Türkçeye yönelik sahip oldukları metaforlar nelerdir?
2. Bu metaforlar ortak özellikleri bakımından hangi kavramsal kategoriler altında toplanabilir?

YÖNTEM

Bu çalışmada nitel araştırma desenlerinden olgubilim kullanılmıştır. Olgubilim (fenomenoloji) deseni, bize tümüyle yabancı olmayan aynı zamanda da tam anlamını kavrayamadığımız olguları araştırmayı amaçlayan çalışmalar için uygun bir araştırma zemini oluşturur (Yıldırım ve Şimşek, 2011, s.72).

Çalışma Grubu

Araştırma 2017-2018 öğretim yılı bahar döneminde İstanbul Aydın Üniversitesi Türkçe Öğretmenliği lisans programına kayıtlı olan 33 (% 35.11) 2. sınıf, 29 (% 30.85) 3. sınıf ve 32 (% 34.04) 4. sınıf olmak üzere toplam 94 öğretmen adayı ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada 104 öğretmen adayından veri toplanmıştır. Ancak geçersiz bulunan 10 form araştırma kapsamından çıkarılmıştır. Öğretmen adaylarının 69'u (% 73.40) kız, 25'i (% 26.60) erkek olup yaşları 19 ile 28 arasında değişmektedir.

Veri Toplama Araçları

Veri toplama aracı olarak Metafor Formu kullanılmış olup Türkçe öğretmen adaylarından formda yer alan "Yabancı dil olarak Türkçe..... gibidir/benzer. Çünkü,....." ifadesini tamamlamaları istenmiştir. Bununla birlikte, öğretmen adaylarının yaş, cinsiyet ve sınıf düzeylerine ilişkin bilgilerini öğrenmek amacıyla Kişisel Bilgi Formu uygulanmıştır. Veriler sınıf ortamında toplanmış olup öğretmen adaylarına süre olarak 20 dk. verilmiştir.

Verilerin Analizi

Toplanan verilerin analizinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Metaforların analiz ve yorumlanmasında; (1) kodlama ve ayıklama, (2) örnek metafor derleme, (3) kategori geliştirme, (4) geçerlik ve güvenilirliği sağlama ve (5) verileri bilgisayar ortamına aktarma aşamaları izlenmiştir (Saban, 2008).

1. Kodlama ve Ayıklama Aşaması: Öğretmen adaylarından toplanan metafor formları incelenerek metafor içermeyen ya da boş bırakılan formlar belirlenmiştir. Buna göre, 10 form geçersiz kabul edilerek araştırma kapsamından çıkarılmıştır.

2. Örnek Metafor Derleme Aşaması: Geçerli bulunan 45 metafor tekrar gözden geçirilmiş ve her metaforu temsil eden birer örnek metafor ifadesi seçilmiştir. Örnek metafor ifadeleri kategorilerin belirlenmesi ve araştırmanın geçerliğini sağlamak amacıyla kullanılmıştır.

3. Kategori Geliştirme Aşaması: Bu aşamada, yabancı dil olarak Türkçeye yönelik geliştirilen her bir metafor (1) metaforun konusu, (2) metaforun kaynağı ve (3) metaforun konusu ve kaynağı arasındaki ilişki açısından irdelenmiştir. Ortak özellikleri doğrultusunda her bir metafor belirli bir kategori ile ilişkilendirilerek toplam yedi farklı kategori oluşturulmuştur.

4. Geçerlik ve Güvenirliği Sağlama Aşaması: Araştırmanın geçerliğini sağlamak amacıyla veri analiz süreci detaylandırılmış ve öğretmen adaylarının metafor ifadelerine ilişkin doğrudan alıntılara yer verilmiştir. Araştırmanın güvenirligi için ise, uzman görüşüne başvurulmuştur. Uzmana oluşturulan kategoriler ile metafor listesi verilerek eşleştirmesi istenmiştir. Uzman tarafından yapılan eşleştirmeler araştırmacının kategorileriyle karşılaştırılmıştır. Buna göre, kodlayıcılar arası güvenirlilik Miles ve Huberman (1994) formülü $[(\text{Görüş birliği} / \text{Görüş birliği} + \text{görüş ayrılığı}) * 100]$ kullanılarak hesaplanmış ve 0.92 olarak bulunmuştur.

5. Verileri Bilgisayar Ortamına Aktarma Aşaması: Elde edilen veriler Microsoft Excel 2010 paket programına aktarılarak frekans (f) ve yüzde (%) hesaplanmıştır.

BULGULAR

Türkçe öğretmen adayları tarafından geliştirilen metaforlara ait frekans ve yüzde değerleri Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1

Türkçe Öğretmen Adaylarının Yabancı Dil Olarak Türkçeye İlişkin Geliştirdikleri Metaforlar

No	Metaforlar	f	%	No	Metaforlar	f	%
1.	Ağaç	11	11.70	24.	Çiçek	1	1.06
2.	Okyanus	6	6.38	25.	Domino taşı	1	1.06
3.	Bebek	5	5.32	26.	Döviz	1	1.06
4.	Beyin	5	5.32	27.	Dünya	1	1.06
5.	Hazine	5	5.32	28.	İlk defa tadılmış bir yemek	1	1.06
6.	Afrika	4	4.26	29.	Kalem	1	1.06
7.	Anahtar	3	3.19	30.	Kültür gezisi	1	1.06
8.	Gökyüzü	3	3.19	31.	Meyveli şeker	1	1.06
9.	Güneş	3	3.19	32.	Nefes	1	1.06
10.	Matematik	3	3.19	33.	Örümcek ağı	1	1.06
11.	Müzik	3	3.19	34.	Para	1	1.06
12.	Antika	2	2.13	35.	Para biriktirmek	1	1.06
13.	Elçilik	2	2.13	36.	Rehber	1	1.06
14.	Hafıza	2	2.13	37.	Reklam	1	1.06
15.	Harita	2	2.13	38.	Salata	1	1.06
16.	Labirent	2	2.13	39.	Sanat	1	1.06
17.	Roman	2	2.13	40.	Teknoloji	1	1.06
18.	Sarmaşık	2	2.13	41.	Tohum	1	1.06
19.	Su	2	2.13	42.	Toprak	1	1.06
20.	Yüzmek	2	2.13	43.	Yelpaze	1	1.06
21.	Altın	1	1.06	44.	Yeni bir meyve	1	1.06
22.	Bulunmaz nimet	1	1.06	45.	Yeni keşfedilen yol	1	1.06
23.	Çay	1	1.06		Toplam	94	100

Tablo 1'e göre, Türkçe öğretmen adayları tarafından 45 geçerli metafor geliştirilmiştir. Metaforların yarısından fazlası (f= 25) birer öğretmen adayı tarafından geliştirilmiştir. En fazla tekrar eden metaforlar ağaç (% 11.70), okyanus (% 6.38), bebek (% 5.32), beyin (% 5.32) ve hazine (% 5.32) olarak belirlenmiştir. Geliştirilen metaforlara ilişkin oluşturulan kategoriler Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2

Türkçe Öğretmen Adaylarının Geliştirdikleri Metaforlara İlişkin Kategoriler

Kategoriler	f	%	Metaforlar	f	%
Kapsamı ve Zorluğu Açısından Yabancı Dil Olarak Türkçe	24	25.53	Okyanus (6), Beyin (5), Matematik (3), Gökyüzü (3), Labirent (2), Sarmaşık (2), Yüzmek (2), Örümcek ağı (1)	8	17.78
Köklü Tarihi ve Zenginlikleri Açısından Yabancı Dil Olarak Türkçe	20	21.28	Ağaç (11), Hazine (5), Antika (2), Salata (1), Yelpaze (1)	5	11.11
Önemi ve Gerekliliği Açısından Yabancı Dil Olarak Türkçe	19	20.21	Anahtar (3), Güneş (3), Harita(2), Su (2), Çay (1), Döviz (1), Hava (1), Kalem (1), Nefes (1), Para (1), Para biriktirmek (1), Rehber (1), Teknoloji (1)	13	28.89
Farklı ve Heyecan Verici Olması Açısından Yabancı Dil Olarak Türkçe	10	10.64	Afrika (4), Roman (2), İlk defa tadılmış bir yemek (1), Meyveli şeker (1), Yeni bir meyve (1), Yeni keşfedilen yol (1)	6	13.33
Özen ve Dikkat Gerektirmesi Açısından Yabancı Dil Olarak Türkçe	10	10.64	Bebek (5), Hafıza (2), Çiçek (1), Tohum (1), Toprak (1)	5	11.11
Evrenselliği Açısından Yabancı Dil Olarak Türkçe	6	6.38	Müzik (3), Altın (1), Dünya (1), Sanat (1)	4	8.89
Ülke Tanıtımı ve Kültür Aktarımı Açısından Yabancı Dil Olarak Türkçe	5	5.32	Elçilik (2), Domino taşı (1), Kültür gezisi (1), Reklam (1)	4	8.89

Tablo 2'ye göre, en fazla metaforun Kapsamı ve Zorluğu Açısından Yabancı Dil Olarak Türkçe (% 25.53) kategorisinde bulunduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte, öğretmen adayları Köklü Tarihi ve Zenginlikleri Açısından Yabancı Dil Olarak Türkçe kategorisinde 20 (% 21.28), Önemi ve Gerekliliği Açısından Yabancı Dil Olarak Türkçe kategorisinde 19 (% 20.21), Farklı ve Heyecan Verici Olması Açısından Yabancı Dil Olarak Türkçe kategorisinde 10 (% 10.64), Özen ve Dikkat Gerektirmesi Açısından Yabancı Dil Olarak Türkçe kategorisinde 10 (% 10.64), Evrenselliği Açısından Yabancı Dil Olarak Türkçe kategorisinde 6 (% 6.38), Ülke Tanıtımı ve Kültür Aktarımı Açısından Yabancı Dil Olarak Türkçe kategorisinde 5 (% 5.32) metafor geliştirmiştir. Kategorilere ilişkin açıklamalar aşağıda verilmiştir.

1. Kategori: Kapsamı ve Zorluğu Açısından Yabancı Dil Olarak Türkçe

Bu kategoride sekiz farklı metafor geliştirilmiş olup en fazla tekrar eden metaforlar okyanus (f= 6) olarak belirlenmiştir. Bununla birlikte, bu kategoride geliştirilen diğer metaforlar beyin (f= 5), matematik (f= 3), gökyüzü (f= 3), labirent (f= 2), sarmaşık (f= 2), yüzmek (f= 2) ve örümcek ağı (f= 1) olarak saptanmıştır. Kapsamı ve zorluğu açısından yabancı dil olarak Türkçe kategorisine ilişkin metafor açıklamalarından birkaçı aşağıda verilmiştir.

"Yabancı dil olarak Türkçe beyin gibidir/benzer. Çünkü, karmaşıktır öğrenmesi zor olur." [Ö17]

"Yabancı dil olarak Türkçe labirent gibidir/benzer. Çünkü, bir kelimenin birden fazla anlamı olduğu için kelimeler arasında kaybolunabilir." [Ö63]

"Yabancı dil olarak Türkçe sarmaşık gibidir/benzer. Çünkü, Türkçenin grameri kolay değildir. İngilizceden daha zordur. Yabancı dil olarak da öğretimi kolay değildir." [Ö40]

2. Kategori: Köklü Tarihi ve Zenginlikleri Açısından Yabancı Dil Olarak Türkçe

Bu kategoride beş farklı metafor geliştirilmiş olup en fazla tekrar eden metafor ağaç (f= 11) olarak belirlenmiştir. Bununla birlikte, geliştirilen diğer metaforlar hazine (f= 5), antika (f= 2), salata (f= 1) ve yelpaze (f= 1) olarak saptanmıştır. Köklü tarihi ve zenginlikleri açısından yabancı dil olarak Türkçe kategorisine ilişkin metafor açıklamalarından birkaçı aşağıda verilmiştir.

"Yabancı dil olarak Türkçe ağaç gibidir/benzer. Çünkü, köklü ve oldukça kuvvetli bir kültürün dilidir. Yüzyıllar boyunca gelişmiş ve birçok milletin kullandığı bir dil konumuna gelmiştir. Bulunamaz bir kültür kaynağıdır. Dünyada yüz binlerce yıldır yaşama tanık olmuştur Türkçe gibi." [Ö10]

"Yabancı dil olarak Türkçe salata gibidir/benzer. Çünkü, içinde çok farklı lezzetleri barındırır." [Ö27]

"Yabancı dil olarak Türkçe antika gibidir/benzer. Çünkü, eski ve değerlidir." [Ö30]

3. Kategori: Önemi ve Gerekliği Açısından Yabancı Dil Olarak Türkçe

Bu kategoride 13 farklı metafor geliştirilmiş olup en fazla tekrar eden metaforlar anahtar (f= 3) ve güneş (f= 3) olarak belirlenmiştir. Bununla birlikte, geliştirilen diğer metaforlar harita (f= 2), su (f= 2), çay (f= 1), döviz (f= 1), hava (f= 1), kalem (f= 1), nefes (f= 1), para (f= 1), para biriktirmek (f= 1), rehber (f= 1) ve teknoloji (f= 1) olarak saptanmıştır. Önemi ve gerekliği açısından yabancı dil olarak Türkçe kategorisine ilişkin metafor açıklamalarından birkaçı aşağıda verilmiştir.

"Yabancı dil olarak Türkçe su gibidir/benzer. Çünkü, öğrenene büyük fayda sağlar." [Ö11]

"Yabancı dil olarak Türkçe anahtar gibidir/benzer. Çünkü, öğrenirsen birçok kapıyı açar." [Ö53]

"Yabancı dil olarak Türkçe para biriktirmek gibidir/benzer. Çünkü, geleceğini şekillendirir." [Ö84]

4. Kategori: Farklı ve Heyecan Verici Olması Açısından Yabancı Dil Olarak Türkçe

Bu kategoride altı farklı metafor geliştirilmiş olup en fazla tekrar eden metafor Afrika (f= 4) olarak belirlenmiştir. Bununla birlikte, geliştirilen diğer metaforlar roman (f= 2), ilk defa tadılmış bir yemek (f= 1), meyveli şeker (f= 1), yeni bir meyve (f= 1) ve yeni keşfedilen bir yol (f= 1) olarak saptanmıştır. Farklı ve heyecan verici olması açısından yabancı dil olarak Türkçe kategorisine ilişkin metafor açıklamalarından birkaçı aşağıda verilmiştir.

"Yabancı dil olarak Türkçe Afrika gibidir/benzer. Çünkü, keşfedilmemiş yerleri vardır." [Ö16]

"Yabancı dil olarak Türkçe meyveli şeker gibidir/benzer. Çünkü, öğrendikçe başka tatlar başka hisler uyandırır." [Ö37]

"Yabancı dil olarak Türkçe ilk defa tadılmış bir yemek gibidir/benzer. Çünkü, daha önce o malzemelerden bir şey yemişsindir ama bu farklıdır." [Ö39]

5. Kategori: Özen ve Dikkat Gerektirmesi Açısından Yabancı Dil Olarak Türkçe

Bu kategoride beş farklı metafor geliştirilmiş olup en fazla tekrar eden metafor bebek (f= 5) olarak belirlenmiştir. Bununla birlikte, geliştirilen diğer metaforlar hafıza (f= 2), çiçek (f= 1), tohum (f= 1) ve toprak (f= 1) olarak saptanmıştır. Özen ve dikkat gerektirmesi açısından yabancı dil olarak Türkçe kategorisine ilişkin metafor açıklamalarından birkaçı aşağıda verilmiştir.

"Yabancı dil olarak Türkçe bebek gibidir/benzer. Çünkü, sürekli ilgi göstermek gerekir." [Ö78]

"Yabancı dil olarak Türkçe çiçek gibidir/benzer. Çünkü, her gün sulanmalı yoksa solabilir." [Ö92]

"Yabancı dil olarak Türkçe tohum gibidir/benzer. Çünkü, ne kadar iyi bakarsan o kadar çabuk büyür gelişir." [Ö41]

6. Kategori: Evrenselliği Açısından Yabancı Dil Olarak Türkçe

Bu kategoride dört farklı metafor geliştirilmiş olup en fazla tekrar eden metafor müzik (f= 3) olarak belirlenmiştir. Bununla birlikte, geliştirilen diğer metaforlar altın (f= 1) dünya (f= 1) ve sanat (f= 1) olarak saptanmıştır. Evrenselliği açısından yabancı dil olarak Türkçe kategorisine ilişkin metafor açıklamalarından birkaçı aşağıda verilmiştir.

"Yabancı dil olarak Türkçe müzik gibidir/benzer. Çünkü, Türk dili dünyanın birçok yerinde kullanılabilir." [Ö33]

"Yabancı dil olarak Türkçe altın gibidir/benzer. Çünkü, dünyanın en çok konuşulan dilleri arasındadır." [Ö87]

"Yabancı dil olarak Türkçe sanat gibidir/benzer. Çünkü, insanlığın ortak dili olmalıdır." [Ö55]

7. Kategori: Ülke Tanıtımı ve Kültür Aktarımı Açısından Yabancı Dil Olarak Türkçe

Bu kategoride dört farklı metafor geliştirilmiş olup en fazla tekrar eden metafor elçilik (f= 2) olarak belirlenmiştir. Bununla birlikte, geliştirilen diğer metaforlar domino taşı (f= 1) kültür gezisi (f= 1) ve reklam (f= 1) olarak saptanmıştır. Ülke tanıtımı ve kültür aktarımı açısından yabancı dil olarak Türkçe kategorisine ilişkin metafor açıklamalarından birkaçı aşağıda verilmiştir.

“Yabancı dil olarak Türkçe elçilik gibidir/benzer. Çünkü, Türkçeyi öğrenenler gönüllü elçi gibi çalışabilir.” [Ö62]

“Yabancı dil olarak Türkçe kültür gezisi gibidir/benzer. Çünkü, bir kültürü sevebilmek için tanımak gerek. Türkçe ise çok zengin ve çeşitli kültürümüzü, tarihimizi tanıtmanın bir yolu.” [Ö46]

“Yabancı dil olarak Türkçe reklam gibidir/benzer. Çünkü, Türkçeyi yaygınlaştırarak ülkemizin reklamını yapabiliriz.” [Ö21]

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmada, Türkçe öğretmen adaylarının yabancı dil olarak Türkçeye yönelik algılarının metaforlar aracılığıyla ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Araştırma sonucuna göre, öğretmen adaylarının 45 geçerli metafor geliştirdikleri belirlenmiştir. Bunun yanında, öğretmen adaylarının geliştirdiği metaforlar arasında en fazla tekrar eden metaforlar; ağaç, okyanus, bebek, beyin ve hazine olarak tespit edilmiştir. Elde edilen bulgular Sevim, Veyis ve Kınay (2012) ile Pilav ve Elkatmış (2013)'ün çalışmalarıyla paralellik göstermektedir. Sevim vd. (2012)'nin öğretmen adaylarının Türkçeye yönelik metaforik algılarını belirlemeyi amaçladıkları çalışmada en çok tekrarlanan metaforlar; çınar, ağaç, ayna, su, toprak ve okyanus olarak bulunmuştur. Diğer yandan, Pilav ve Elkatmış (2013)'ün çalışmasında öğretmen adaylarının geliştirdiği metaforlar arasında benzer şekilde ağaç, hazine, güneş, müzik, çiçek, yol ve yemek metaforları yer almıştır.

Araştırmadan elde edilen bulgular incelendiğinde, geliştirilen metaforların (1) Kapsamı ve zorluğu açısından yabancı dil olarak Türkçe, (2) Köklü tarihi ve zenginlikleri açısından yabancı dil olarak Türkçe, (3) Önemi ve gerekliliği açısından yabancı dil olarak Türkçe, (4) Farklı ve heyecan verici olması açısından yabancı dil olarak Türkçe, (5) Özen ve dikkat gerektirmesi açısından yabancı dil olarak Türkçe, (6) Evrenselliği açısından yabancı dil olarak Türkçe, (7) Ülke tanıtımı ve kültür aktarımı açısından yabancı dil olarak Türkçe olmak üzere yedi kategori altında toplandığı belirlenmiştir. Bu doğrultuda, öğretmen adaylarının yabancı dil olarak Türkçeye yönelik farklı algılara sahip olduğu ifade edilebilir. Alanyazın incelendiğinde, benzer sonuçlar elde edilen çalışmalar bulunmaktadır. Sevim vd. (2012)'nin çalışmasında öğretmen adaylarının Türkçeyi, çok eski zamanlara dayanan zengin bir dil, doğru ve sistemli düşünebilmenin yegâne aracı, millet olma düşüncesinin simgesi, geçmişten günümüze kültürel değerleri aktararak topluma güven aşılayan hayati öneme sahip bir değer olarak algıladıkları saptanmıştır. Gömlüksiz (2013)'ün çalışmasında, öğretmen adaylarının yabancı dil kavramına ilişkin geliştirdiği metaforlar; gelecek, gereklilik, güç, keyif, seyahat, ümitsizlik, zorluk ve sömürgecilik olmak üzere sekiz ayrı kavramsal kategori altında toplanmıştır. Pilav ve Elkatmış (2013)'ün çalışmasında, Türkçeye ilişkin geliştirilen metaforlar; (1) bir toplumu millet yapan bağlayıcı unsur olarak Türkçe, (2) iletişim aracı olarak Türkçe, (3) kurallı, etkileyici ve zengin yapısıyla Türkçe ve (4) hayatımıza yön veren, kültürel aktarım aracı olarak Türkçe kategorileri altında yer almıştır. Mete ve Bağcı Ayrancı (2016)'nın çalışmasında ise Türkçe ve anadili için oluşturulan metaforlar; temel ihtiyaç, aidiyet duygusu, millet olma koşulu, sorun ve ders konusu temaları altında yer alırken yabancı dil için oluşturulan metaforlar; ihtiyaç, eğlence ve eziyet temaları altında toplanmıştır.

Araştırmada belirlenen kategoriler incelendiğinde, öğretmen adayları tarafından geliştirilen metaforların büyük bir kısmının (% 25.53) “kapsamı ve zorluğu açısından yabancı dil olarak Türkçe” kategorisinde yer aldığı görülmektedir. Bu kategoride okyanus, beyin, labirent, sarmaşık gibi geniş kapsam ve karmaşıklığa vurgu yapan metaforlar kullanılmıştır. Buna göre, öğretmen adayları yabancı dil olarak Türkçenin kapsamlı ve öğrenilmesi zor bir dil olduğu düşüncesini taşımaktadır. Bununla birlikte, öğretmen adayları gerekçelerinde Türkçeyi İngilizce ile karşılaştırarak Türkçenin öğrenilmesi ve öğretilmesi daha zor bir dil olduğunu ifade etmiştir. Benzer şekilde, Yaylı (2015)'nin çalışmasında Türkçe öğretmen adayları yabancı dil olarak Türkçe öğrenmeyi Türkçenin yapısı, kültürel sorunları ve uygulama fırsatlarının yetersizliği nedenleriyle zor bulduklarını belirtmiştir. Metaforların önemli bir kısmının (% 21.28) geliştirildiği diğer kategori ise, “köklü tarihi ve zenginlikleri açısından yabancı dil olarak Türkçe” kategorisidir. Bu kategoride

ağaç, hazine, antika gibi eski tarih ve zenginliğe vurgu yapan metaforlar kullanılmıştır. Buna göre, öğretmen adaylarının yabancı dil olarak Türkçeyi köklü tarihe sahip, zengin bir dil olarak algıladıkları ifade edilebilir. Bunun yanında, “önemi ve gerekliliği açısından yabancı dil olarak Türkçe” kategorisinde geliştirilen metaforlar (% 20.21) incelendiğinde; anahtar, güneş, su, nefes gibi hayati önem ve gerekliliğe vurgu yapan metaforlar kullanıldığı belirlenmiştir. Buna göre, öğretmen adaylarının yabancı dil olarak Türkçeyi günümüz dünyasında önemli ve öğrenilmesi gerekli bir dil olarak algıladıkları söylenebilir. Bu bulgu, öğretmen adaylarının Türkçenin dünya dilleri arasındaki kritik konumuna ilişkin farkındalığının bir göstergesi olarak kabul edilebilir. Bu sonuç, Demirel (2011) ve Yaylı (2015)’nin çalışmalarından elde edilen bulgularla uyusmaktadır.

“Farklı ve heyecan verici olması açısından yabancı dil olarak Türkçe” kategorisinde geliştirilen metaforlar (% 10.64) incelendiğinde ise; ilk defa tadılmış bir yemek, yeni keşfedilen yol, yeni bir meyve gibi keşfetmeye vurgu yapan metaforlar kullanıldığı görülmektedir. Öğretmen adayları gerçeklerinde Türkçeyi diğer dünya dillerinden farklı bulduklarını ve Türkçe öğrenmenin heyecan verici olduğunu belirtmiştir. Türkçe öğretmen adaylarının yabancı dil olarak Türkçeye yönelik bu olumlu algısı yakın gelecekte mesleğe başlama olasılıkları nedeniyle değerli bulunmaktadır. Bununla birlikte, “özen ve dikkat gerektirmesi açısından yabancı dil olarak Türkçe” kategorisinde geliştirilen metaforların (% 10.64) hafıza, bebek, tohum gibi dikkat ve özen göstermeye vurgu yapan metaforlar olduğu belirlenmiştir. Bu bağlamda, öğretmen adaylarının Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenmeyi sabır ve emek gerektiren bir süreç olarak algıladıkları söylenebilir. Bunun yanında, “evrenselliği açısından yabancı dil olarak Türkçe” kategorisinde geliştirilen metaforlar (% 6.38) incelendiğinde; müzik, altın, sanat gibi evrenselliğe vurgu yapan metaforlar kullanıldığı görülmektedir. Bu doğrultuda, öğretmen adaylarının Türkçeyi evrensel bir dil olarak değerlendirdiği söylenebilir. Benzer şekilde, Demirel (2011)’in çalışmasına katılan Türkçe öğretmen adaylarının yarısı Türkçenin evrensel bir dil olduğunu ifade etmiştir. Diğer yandan, “ülke tanıtımı ve kültür aktarımı açısından yabancı dil olarak Türkçe” kategorisinde geliştirilen metaforların (% 5.32) elçilik, kültür gezisi, reklam gibi kültür ve ülke tanıtımına vurgu yapan metaforlar olduğu belirlenmiştir. Buna göre, öğretmen adayları yabancı dil olarak Türkçeyi ülke tanıtımı ve kültür aktarımı için bir araç olarak algılamaktadır. Bu bulgu, öğretmen adaylarının yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin ülke tanıtımı ve kültür aktarımı açısından önemine yönelik sahip olduğu farkındalığı yansıtabilir.

Araştırma sonucuna göre, metaforların öğretmen adaylarının yabancı dil olarak Türkçeye yönelik algılarını ortaya çıkarmada geçerli bir veri toplama aracı olarak kullanılabileceği söylenebilir. Benzer şekilde, Saban (2008) çalışmasında metaforların öğretmen adaylarının öğretmen eğitimi esnasında belli olgulara ilişkin sahip oldukları zihinsel imgeleri açığa çıkarmada, anlamada ve değiştirmede güçlü bir “pedagojik araç” olarak kullanılabileceğini ifade etmiştir. Bu doğrultuda, gelecekte yabancı dil olarak Türkçe öğretme olasılığı olan Türkçe öğretmen adaylarının Türkçeyi yabancı dil olarak nasıl algıladıklarının belirlenmesi öğretmen yetiştirme sürecinde verilecek eğitimin planlanmasında yardımcı olabilir. Diğer yandan, bu çalışmada öğretmen adaylarının yabancı dil olarak Türkçeye yönelik algıları yalnızca metaforlar aracılığıyla belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının yabancı dil olarak Türkçeye ilişkin algı ve tutumlarını derinlemesine incelemek ve/veya metafor analizinden elde edilen bulguları teyit etmek amacıyla farklı nitel ve nicel yöntemler kullanılabilir. Bunun yanında, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde görevli öğretmenlerin ve yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin Türkçeye ilişkin metaforik algılarını belirlemeye yönelik benzer çalışmalar gerçekleştirilebilir. Ayrıca, farklı örneklerle gerçekleştirilecek çalışmalarda cinsiyet, yaş, mesleki deneyim gibi değişkenlerin metaforik algılardaki etkisini incelemeyi amaçlayan çalışmalar yapılabilir.

Çıkar Çatışması Bildirimi

Yazarlar, bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve / veya yayınlanmasına ilişkin herhangi bir potansiyel çıkar çatışması beyan etmemiştir.

Destek/Finansman Bilgileri

Yazarlar, bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve / veya yayınlanması için herhangi bir finansal destek almamıştır.

KAYNAKÇA/REFERENCES

- Altunkaya, H. ve Erdem, İ. (2017). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin okuma kaygıları ve okuduğunu anlama becerileri. *Sakarya University Journal of Education*, 7(1), 59-77.
- Alyılmaz, C. ve Er, O. (2016). Yabancılar Türkçe öğretimi uygulamalarında öğretmenlerin kültürel farkındalık oluşturmadaki etkisinin değerlendirilmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 5(3), 1392-1413.
- Asmalı, M., & Çelik, H. (2017). EFL teachers' conceptualizations of their roles through metaphor analysis. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 13(2), 1-13.
- Aydın, İ. S. ve Pehlivan, A. (2010). Türkçe öğretmeni adaylarının "öğretmen" ve "öğrenci" kavramlarına ilişkin kullandıkları metaforlar. *Turkish Studies*, 5(1), 818-842.
- Aydın, G., & Baysan, S. (2018). Perceptions of postgraduate students on academic writing skills: A metaphor analysis study. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 14(2), 212-239.
- Bakır, S., & Şimşek, B. (2019). Preservice Turkish language teachers' opinions and suggestions about the teaching Turkish to foreigners course. *International Journal of Progressive Education*, 15(3), 59-73.
- Baş, B. ve Turhan, O. (2017). Yabancılar Türkçe öğretiminde yazma becerisine yönelik web 2.0 araçları: poll everywhere örneği. *Mersin University Journal of the Faculty of Education*, 13(3), 1233-1248.
- Bozpolat, E. (2015). Türkçe öğretmen adaylarının dört temel dil becerisine ilişkin metaforik algıları. *Turkish Studies*, 10(11), 313-340.
- Büyükkız, K.K. ve Hasırcı, S.(2013). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin yazılı anlatımlarının yanlış çözümlene yaklaşımına göre değerlendirilmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1(4), 51-62.
- Candaş Karababa, Z. C. (2009). Yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi ve karşılaşılan sorunlar. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 42(2), 265-278.
- Ceran, D. (2015). Türkçe öğretmeni adaylarının Türkçe ders kitaplarına ilişkin metaforları. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(3), 121-140.
- Coşkun, H. (2018). 8. sınıf öğrencilerinin Türkçe ders kitaplarına yönelik algılarının metaforlar aracılığıyla belirlenmesi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 22(4), 947-970.
- Demirel, M. V. (2011). Türkçe üçüncü sınıf öğrencilerinin yabancılar Türkçe öğretimi dersine ilişkin görüşleri. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31(2011), 128-138.
- Dumanlı Kadızade, E. (2014). Aktif öğrenmede bir teknik; metafor uygulaması "Türkçe öğretmen adaylarının Türkçe dersi algıları üzerine. *International Journal of Language Academy*, 2(4), 68-85.
- Erdil, M. (2017). Türkçe okutmanlarının yabancı öğrencilerin Türkçe yazma becerisine karşı öznel algıları. *Turkish Studies*, 12(28), 281-306.
- Genç, H. N. (2017). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yazma eğitimi bağlamında yazım ve noktalama. *Ankara Üniversitesi TÖMER Dil Dergisi*, 168(2), 31-42.
- Göçer, A. (2009). Türkiye'de Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğretmenlerin uygulamalarına yönelik nitel bir araştırma. *Dil Dergisi*, 145, 28-47.
- Göçer, A. (2013). Türkçe öğretmeni adaylarının 'kültür dil ilişkisi'ne yönelik metaforik algıları. *Electronic Turkish Studies*, 8(9) 253-263.
- Gömleksiz, M. N. (2013). Öğretmen adaylarının yabancı dil kavramına ilişkin metaforik algıları. *Turkish Studies*, 8(8), 649-664.
- Güllülü, M. ve Çetinoğlu, G. (2017). Türkçenin yabancı dil olarak öğreniminde ve öğretiminde sosyal medyanın özellikle Facebook'un yeri. *Turkish Studies*, 12(34), 205-238.
- Halitoğlu, V. (2018). Acquisition of the concept during the process of teaching academic Turkish as a foreign language and an action study for this, *Erciyes Journal of Education*, 2(1), 39-63.
- Halitoğlu, V., ve Moralı, G. (2018). Türkçe okutmanlarının görüşlerine göre sosyal ağların yabancı dil olarak türkçe öğretimine katkıları. *Hacettepe Üniversitesi Yabancı Dil Olarak Türkçe Araştırmaları Dergisi*, Yaz (4), 103-117.
- Hasırcı, S. (2017). Türkçe öğretmeni adaylarının çocuk edebiyatına ilişkin algılarının metaforlar aracılığıyla analizi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(51), 717-728.
- İşcan, A., Karagöz, B., & Konyar, M. (2017). Cultural transfer and creating cultural awareness in teaching Turkish as a foreign language: A sample from Gaziosmanpaşa University Tömer. *Journal of Education and Practice*, 8(9), 53-63.
- Kalaycı, D. ve Durukan, E. (2018). Mobil cihaz dilinin yabancı dil olarak Türkçe öğrenimine etkisine ilişkin öğrenci görüşleri: Trabzon TÖMER örneği. *Journal of International Social Research*, 11(59), 771-778.
- Kalfa, M. (2015). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğretmenlerin alan yeterliklerine dayalı gereksinim çözümlenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 40(181), 241-253.

- Karabay, A. (2016). An investigation of prospective teachers' views regarding teacher identity via metaphors. *Eurasian Journal of Educational Research*, 65, 1-18.
- Karakuş, N. ve Kozçetin, K. (2016). Türkçe öğretmeni adaylarının okuma kavramına yönelik metaforik algılarının incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40, 387-404.
- Koç, E. S. (2014). Sınıf öğretmeni adaylarının öğretmen ve öğretmenlik mesleği kavramlarına ilişkin metaforik algıları. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 51-72.
- Kuş, A. ve Bakır, N. (2013). Yabancı dil öğretiminde beyin temelli tekniklerle yazma becerilerinin geliştirilmesi. *Turkish Studies*, 8(10), 395-403.
- Lakoff, G., & Johnson, M. (2015). *Metaforlar: Hayat, Anlam ve Dil*, Çeviren: Demir, G. Y., İstanbul: İthaki Yayınları.
- Lüle Mert, E. (2013). Türkçe öğretmen adaylarının dört temel dil becerisine ilişkin algılarının metaforlar aracılığıyla analizi, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6(27), 357-372.
- Mete, F. ve Gürsoy, Ü. (2013). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde öğretmen yeterliklerine ilişkin görüşler. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(3), 343-356.
- Mete, F., ve Bağcı Ayrancı, B. (2016). Dil ve edebiyata ilişkin algıların metaforlar yoluyla incelenmesi. *Dede Korkut, Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, 11, 53-64.
- Miles, B. M., & Huberman, A.M. (1994). *Qualitative Data analysis (2.nd, ed.)*. SAGE Publication, Thousand Oaks, California.
- Ocak, G. ve Gündüz, M. (2006). Eğitim fakültesini yeni kazanan öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine giriş dersini almadan önce ve aldıktan sonra öğretmenlik mesleği hakkındaki metaforlarının karşılaştırılması. *AKÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(2), 293-310.
- Öztürk, B. K. (2018). Listening skills development in Teaching turkish as a foreign language and the usage of metacognitive strategies. *Journal of Education and Training Studies*, 6(6), 41-47.
- Pilav, S. ve Elkatmış, M. (2013). Öğretmen adaylarının Türkçe kavramına ilişkin metaforları. *Turkish Studies*, 8(4), 1207-1220.
- Saban, A. (2008). Okula ilişkin metaforlar. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 55(55), 459-496.
- Sevim, O., Veyis, F. ve Kınay, N. (2012). Öğretmen adaylarının Türkçeyle ilgili algılarının metaforlar yoluyla belirlenmesi: Atatürk Üniversitesi örneği. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 1(1), 38-47.
- Şahin, Ç., Kurudayıoğlu, M., Tunçel, H. ve Öztürk, Y. A. (2013). Türkçe öğretmeni adaylarının lisans düzeyinde verilen yabancılara Türkçe öğretimi (YTÖ) dersine yönelik özyeterlik algıları. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1(2), 36-45.
- Taher Anaam Al-Sharabi, T. A. (2018). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde uzun cümlelerin zorlukları, *Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi*, 1(2), 38-46.
- Taşgın, A., İleritürk, D. ve Köse, E. (2018). Ortaokul öğrencilerinin "Türkçe dersi" ve "Türkçe öğretmeni"ne ilişkin metaforları. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 7(1), 397-410.
- Tiryaki, E. N. ve Demir, A. (2016). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Yazma Becerisine Yönelik Metaforik Algıları. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(33),18-27.
- Topçuoğlu Ünal, F. ve Tekin, M. T. (2013). Eleştirel yazmaya ilişkin Türkçe öğretmeni adaylarının metaforik algıları. *Turkish Studies*, 8(13), 1595-1606.
- Ulusoy, M. (2013). Sınıf öğretmeni adaylarının Türkçe ve öğrenme alanları ile ilgili metaforları. *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 14, 1-18.
- Yalçın, S. B., & Sarigül, E. (2017). Foreign language learning anxiety of foreign students while learning Turkish as a foreign language. *Journal of Human Sciences*, 14(3), 2495-2509.
- Yaylı, D. (2015). Comments of prospective Turkish Teachers on learning Turkish as a foreign language. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 191(2015) 459-463.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, Ü. (2015). Self-efficacy of student teachers about teaching Turkish to foreigners course. *Educational Research and Reviews*, 10(8), 1039-1048.
- Yıldızlı, H., Erdol, T. A., Baştuğ, M. ve Bayram, K. (2018). Türkiye'de öğretmen kavramı üzerine yapılan metafor araştırmalarına yönelik bir meta-sentez çalışması. *Eğitim ve Bilim*, 43(193), 1-43.

İletişim/Correspondence

Merve KUVAÇ
mervekuvac@gmail.com

Prof. Dr. Kamil Veli NERİMANOĞLU
kamilvelinerimanoglu@aydin.edu.tr